

Ilgars Grosvalds – ķīmiķis un zinātnes vēsturnieks

Latvijas Ķīmijas vēstures muzejā notika slavenā ķīmiķa tehnologa, zinātnu vēsturnieka jūrmalnieka Ilgara Grosvalda godināšana. Muzejā bija atklāta I. Grosvalda darbu ekspozīcija un notika viņa monogrāfijas „Grēviņu dzimta” atvēršanas svētki. Viņa ieguldījumu ķīmijas, tehnikas un vēstures zinātnu attīstībā augstu novērtēja Jūrmalas pilsētas domes priekšsēdētājs Gatis Truksnis un Rīgas Tehniskās universitātes rektors Leonīds Ribickis.

Grosvalds dzimis pirms 85 gadiem ASV netālu no Bostonas, un viņam tika dots vārds Džons Ilgars. Divdesmito gadu beigās kopā ar vecākiem atgriezās Latvijā. Majoros Rīgas Jūrmalā pagāja viņa bērnība un skolas gadi. Izturējies eksāmenus, iestājās Jūrmalas valsts ģimnāzijā Dubultos. No 1946. gada līdz šim brīdim viņa liktenis saistīts ar ēku Rīgā, Kronvalda bulvārī 4, kur atrodas Latvijas Ķīmijas vēstures muzejs. Tā veidošanā I. Grosvalds ieguldījis ne mazums pūļu un 35 gadus bijis šī muzeja vadītājs. Pateicoties viņam, šķirojot senus Rīgas politehnikuma dokumentus, tika pamanīts 1892. gadā uzrakstītais Polijas prezidenta Ignācija Moscicka diplomdarbs, kas tagad tiek glabāts muzejā.

Pēc ķīmijas tehnologa kvalifikācijas iegūšanas I. Grosvalds tika uzaicināts darbā Slokas cementa

fabrikā par tehnisko vadītāju. Vakaros viņš pasniedza ķīmiju Slokas darba jaunatnes vidusskolā. Par paaugstinātas kvalitātes dolomītromāncementa ražošanu un pielietošanu grupa zinātnieku, tostarp Ilgars Grosvalds, 1954. gadā saņēma LPSR Ministru Padomes prēmiju, bet 1957. gadā autorapliecību – tā bija arī pirmā autorapliecība, ko saņēma Latvijas Zinātņu akadēmijas Ķīmijas institūts. Vēlāk viņš pārgāja strādāt Rīgas cementa un šifera rūpnīcā par vecāko inženieri – laboratorijas vadītāja vietnieku (1957–1964). Līdztekus darbam rūpnīcā, viņš mācīja ķīmiju, fiziku un astronomiju Rīgas Raiņa vakara vidusskolā (1960–1990).

Tehnisko zinātņu doktors I. Grosvalds savos 85 gados ir autors vairāk nekā 600 zinātniskiem un populārzinātniskiem darbiem un vēl joprojām veic aktīvu

Ķīmijas technologam Ilgaram Grosvaldam jubilejā Latvijas Ķīmijas vēstures muzejā tika pasniegts Jūrmalas pilsētas domes Atzinības raksts.

pētniecisko darbu ķīmijas zinātņu vēsturesjomā uniesaistā pētījumos arī jauniešus. Katru gadu iznāk kāds no aktīvā zinātnieka pētījumiem monogrāfijas veidā. Par ķīmijas ražošanas attīstību un augstākās izglītības izveidošanu Latvijā varam lasīt Latvijas universitātes, Rīgas tehniskās universitātes un Maskavas Valsts universitātes zinātniskajos rakstos.

Katru trešdienu agri no rīta jūrmalnieks Ilgars Grosvalds iznāk no savas mājas Raiņa ielā un dodas ceļā uz Rīgu, kur viņu varam satikt gan RTU, gan Latvijas Ķīmijas vēstures muzejā, kur viņš vada ekskursijas skolēniem un vāc materiālus jauniem rakstiem. Novēlam aktīvajam zinātniekam vēl daudz radoša darba gadu! 📌

Ivans Griņevičs, Irēna Berga